

2025-12-01

Klimat- och näringslivsdepartementet

Sekretariatet för EU och internationella frågor

Utrikesdepartementet

Enheten för internationell handelspolitik och EU:s
inre marknad

Utbildningsdepartementet

Forskningspolitiska enheten

Konkurrenskraftsrådet (inre marknad och industri) den 8
december 2025 och Konkurrenskraftsrådet (forskning och rymd)
den 9 december 2025

Kommenterad dagordning

1. Godkännande av dagordningen
2. A-punkter

Inre marknaden och industri

Icke lagstiftande verksamhet

3. Årlig översiktsrapport om förenkling, genomförande och
efterlevnad – upprätthålla dynamiken för att minska bördorna

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Diskussionspunkt

Ansvarigt statsråd: Ebba Busch

Förslagets innehåll: Vid rådsmötet väntas en presentation av kommissionär
Dombrovskis av den översiktliga årsrapporten för kommissionens
förenklingsarbete och ett icke papper från kommissionen om substantiella
ändringar som tidigare diskuterats på EKOFIN. Det danska ordförandeskapet
har till den efterföljande diskussionen tagit fram ett underlag där

delegationerna ombeds reflektera över om man kan enas om att ett strukturellt förändrat angreppssätt behövs för att minska regelbörda i rådet under lagstiftningsförhandling, vilka verktyg som är effektivast för det ändamålet samt hur regelbundna och strukturerade diskussioner om den samlade bedömningen av kostnader och nyttor kunna bidra till att skapa mervärde i den strukturella förändringen.

Förslag till svensk ståndpunkt: Regeringen välkomnar den senaste tidens förenklingsgiv inom EU och det fokus som läggs på minskad regelbörda för företag. Ett centralt ingångsvärde är att regeringen vill se verkliga förenklingar och att det etableras verktyg och funktioner som kan säkerställa att förenklingsfrågorna blir en bestående del av EU:s policyarbete. Det är viktigt att regelbörda hålls nere, under hela lagstiftningsförfarandet.

Hur det unionsrättsliga regelverket utformas, genomförs och tillämpas nationellt har stor betydelse för berörda företags regelbördor, administrativa kostnader och andra fullgörandekostnader. Principen 'tänk småskaligt först' bör vara vägledande, givet att små och medelstora företag är särskilt sårbara för nya och ändrade regler.

Regeringen anser att det finns viktiga synergier mellan bättre lagstiftningsprinciper, förenkling och inre marknaden. Regler som är enhetliga, förutsägbara och tydliga gör att regelbördan minskar och gynnar även den inre marknaden.

Regeringen delar kommissionens bedömning att för att uppnå förenklingsmål krävs ett gemensamt åtagande från alla EU-institutioner.

Kommissionen har en viktig roll att säkerställa att den, innan den lägger fram ett nytt lagförslag utvärderar de ekonomiska, sociala och miljömässiga konsekvenserna av dessa förslag. Konsekvensutredningarna bör inte minst kartlägga inverkan på konkurrenskraften och de kostnader som de olika alternativen kan medföra för företagen, särskilt små- och medelstora företag.

Regeringen menar att kommissionen, rådet och europaparlamentet tillsammans bör finna vägar framåt i dessa frågor genom gemensam metodutveckling och nya samarbetsmöjligheter.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: Bättre lagstiftning och förenkling behandlades i Näringsutskottet och EUN i samband med

förberedelse för Konkurrenskraftsrådet i november 2024, mars 2025, maj 2025 och september 2025.

Fakta PM av kommissionens meddelande om genomförande och förenkling överlades i Näringsutskottet 29 april 2025.

Fortsatt behandling av ärendet: -

Faktapromemoria: Fakta PM om kommissionens meddelande om genomförande och förenkling: 2024/25:FPM32 : COM(2025) 47

4. Avlägsna hinder för den inre marknaden

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Diskussionspunkt

Ansvarigt statsråd: Benjamin Dousa

Förslagets innehåll: Vid rådsmötet väntas en policydiskussion om borttagandet av hinder på den inre marknaden. En strategi för den inre marknaden presenterades av EU-kommissionen i maj 2025. Strategin innehåller ett 50-tal förslag med fokus på att ta bort de mest problematiska handelshindren på den inre marknaden (de s.k. ”terrible ten”), förbättra tjänstemarknaden, öka digitaliseringen samt säkerställa bättre efterlevnad och genomförande av EU-regelverken.

I sitt årliga riktlinjetal (State of the Union) den 10 september aviserade EU-kommissionens ordförande Ursula von der Leyen en färdplan för den inre marknaden till 2028. Det saknas ännu närmare detaljer om färdplanens innehåll.

Förslag till svensk ståndpunkt: Regeringen välkomnar arbetet med att undanröja hinder på den inre marknaden. Att fortsätta driva på arbetet med ”terrible ten”-hindren är av stor betydelse och regeringen avser bidra aktivt i att konkretisera problemen och arbeta med möjliga lösningar. Här är det avgörande att kommissionen tar ett helhetsgrepp och leder arbetet framåt. Intressenter kan även involveras.

Regeringen anser att inre marknadsstrategin måste implementeras ambitiöst och den aviserade färdplanen till 2028 kan komma att bli viktig för att sätta

en politisk vision för hindersarbetet. Regeringen anser att det förebyggande arbetet och stärkt efterlevnad är centralt för att förhindra uppkomsten av nya hinder på den inre marknaden samt motverka befintliga. Det är även viktigt att framtida regler – både på EU-nivå och nationellt – utformas på ett sådant sätt att den inre marknaden främjas och att hinder motverkas. Regeringen betonar betydelsen av ett aktivt arbete med den inre marknaden genom tydliga politiska prioriteringar samt uppmärksamhet och resurser från kommissionen och medlemsstaterna.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: Strategin för den inre marknaden överlades i näringsutskottet 25 september.

Fortsatt behandling av ärendet: -

Faktrapromemoria: Fakta-pm om inre marknadsstrategin 2024/25:FPM46

5. E-handel: utmaningar vad gäller produktöverensstämmelse och efterlevnad

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Diskussionspunkt

Ansvarigt statsråd: Benjamin Dousa

Förslagets innehåll: Medlemsstaterna kommer att diskutera utmaningar med produktöverensstämmelse och efterlevnad gällande produkter som säljs via e-handel från tredjeland. Ordförandeskapet uppmanar medlemsstaterna att diskutera pågående arbete och eventuella ytterligare åtgärder, nationellt eller på EU-nivå, för att skydda konsumenter, säkerställa rättvisa konkurrensvillkor och stärka europeiska företags konkurrenskraft.

Förslag till svensk ståndpunkt: Regeringen välkomnar en diskussion om utmaningar med kontroll av produkter som säljs via e-handel från tredje land. Det är en fråga som kräver ett helhetsgrepp och samverkan mellan berörda aktörer och över politikområden.

Det är viktigt att befintliga verktyg och regelverk används på ett effektivt och enhetligt sätt. Det finns fortsatt behov av ökat samarbete och informationsutbyte, både nationellt och inom EU. Regeringen välkomnar förslagen inom ramen av tullreformen om borttagandet av gränsen av

tullfriheten för försändelser under 150 euro, införandet av en hanteringsavgift i e-handelsflödet och ett ökat ansvar för e-handelsplattformar. Gällande det aviserade förslaget om revidering av EU:s ramverk för harmoniserad produktlagstiftning och marknadskontroll är det viktigt med en grundlig konsekvensanalys, inklusive av samspel med andra relevanta regelverk.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: Samråd om verkställande av förordningen om digitala tjänster på onlineplattformar och e-handel skedde med EU-nämnden den 28 november 2025 inför TTE-rådets (telekommunikation) möte den 5 december 2025.

Fortsatt behandling av ärendet: -

Faktrapmemoria: -

6. Övriga ärenden

a) Europeiska konkurrenskraftsfonden

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Informationspunkt

Ansvarigt statsråd: Elisabeth Svantesson

Förslagets innehåll: Vid rådsmötet väntas ministrarna få en lägesuppdatering från ordförandeskapet om förhandlingarna om kommissionens förslag till en europeisk konkurrenskraftsfond i nästa MFF 2028–2034.

Förslaget presenterades den 16 juli 2025, i samband med MFF-förslaget, i syfte att öka EU:s konkurrenskraft och minska investeringsgapet gentemot andra avancerade ekonomier. Konkurrenskraftsfonden ska samla ett antal befintliga EU-program under ett regelverk i syfte att bättre mobilisera kapital för strategiska industri- och teknikprojekt. Särskild vikt läggs vid att göra fonden attraktiv och lättillgänglig för företag och investerare, med tydliga och förenklade ansökningsprocesser samt en balans mellan marknadsbaserade verktyg (lån, garantier, investeringar) och offentliga instrument (bidrag, upphandling).

Förhandlingar om fonden har under hösten pågått i en särskild arbetsgrupp under Rådet för allmänna frågor. Det danska ordförandeskapet har under hösten gått igenom samtliga delar av förslaget och börjat ta fram kompromissförslag. Arbetet i rådet kommer under våren att tas vidare under det cypriotiska ordförandeskapet. KKR hade en policydiskussion om konkurrenskraftsfonden den 29 september 2025.

b) Handlingsplan: Vägen mot en inre marknad som drivs av företagsdata

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Informationspunkt

Ansvarigt statsråd: Ebba Busch

Förslagets innehåll: Det danska ordförandeskapet har aviserat en övrig punkt där de avser informera om sin handlingsplan: Staka ut riktningen mot en inre marknad som drivs av företagsdata.

c) Aktuella lagstiftningsförslag

i. Lägesrapport om omnibuspaketen

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Informationspunkt

Ansvarigt statsråd: Jessica Rosencrantz

Förslagets innehåll: Kommissionen har under året presenterat sju lagstiftningspaket om regelförenkling. Det rör hållbart företagande, InvestEU, den gemensamma jordbrukspolitiken, digitalisering och gemensamma specifikationer, försvar, kemikalier och digitalisering. Syftet med omnibuspaketen är att förenkla för europeiska företag och myndigheter genom att bland annat minska antalet betungande regler, skapa enklare processer för rapportering och underlätta administration inom olika tematiska områden.

ii. Paketresedirektivet

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Informationspunkt

Ansvarigt statsråd: Gunnar Strömmer

Förslagets innehåll: I november 2023 presenterade kommissionen ett förslag till ett direktiv om ändringar i direktivet om paketresor och sammanlänkade researrangemang. Direktivet har förhandlats i rådet, som i december 2024 antog ett förhandlingsmandat. Europaparlamentet antog sitt förhandlingsmandat i september 2025. Det har sedan dess pågått förhandlingar mellan rådet och Europaparlamentet. Institutionerna är överens i flera frågor, bl.a. om att så kallade ”sammanlänkade researrangemang” tas bort från tillämpningsområdet. I andra frågor diskuteras fortfarande kompromissförslag, bl.a. rörande definitionen av en paketresa och vilken betydelse officiella resevarningar ska ha för frågan om en resenärs hävning av paketreseavtalet har varit berättigad eller inte.

iii. Förordningen om ett offentligt gränssnitt anslutet till informationssystemet för den inre marknaden för anmälan av utstationering av arbetstagare och om ändring av förordning (EU) nr 1024/2012

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Informationspunkt

Ansvarigt statsråd: Johan Britz

Förslagets innehåll: Den 13 november 2024 presenterade Kommissionen förslag till förordning om ett offentligt gränssnitt kopplat till informationssystemet för den inre marknaden för anmälan om utstationering av arbetstagare (E-formulär). Åtgärden syftar till att bidra till en väl fungerande inre marknad genom att minska administrativa hinder för friheten att tillhandahålla tjänster vid utstationering, samtidigt som den ska underlätta medlemsstaternas effektiva övervakning av efterlevnaden av EU-lagstiftning som syftar till att säkerställa skyddet av utstationerade arbetstagares rättigheter, och stödja relaterat administrativt samarbete mellan de nationella behöriga myndigheterna. Det föreslås

vara frivilligt för medlemsstaterna att använda sig av det offentliga gränssnittet.

Rådet antog allmän riktlinje vid Konkurrenskraftsrådet den 22 maj 2025. Europaparlamentet antog sin position den 6 oktober 2025. Den första politiska triloggen hölls den 13 oktober. DK ORDF har som ambition att nå preliminär överenskommelse om förslaget innan årsskiftet.

iv. Direktivet om ändring av direktiv 2014/32/EU om mätinstrument

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Informationspunkt

Ansvarigt statsråd: Ebba Busch

Förslagets innehåll: Direktivets (2014/32) tekniska krav är mer än 20 år gamla och är inte utformade på ett sätt som gör att det kan tillämpas på alla befintliga och framtida mätbehov. Mot denna bakgrund har kommissionen presenterat förslag om riktad teknisk avgränsad ändring av direktivet i snabbspår för att lösa problemet med att mätinstrument för vissa områden inte är harmoniserade.

En informell överenskommelse mellan institutionerna nåddes vid trepartssamtal den 18 november och ordförandeskapet förväntas informera om denna överenskommelse vid KKR.

v. Enhet för tilläggsskydd

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Informationspunkt

Ansvarigt statsråd: Gunnar Strömmer

Förslagets innehåll: I april 2023 presenterade kommissionen förslag dels om ändringar av ansökningsprocessen om tilläggsskydd för läkemedel och växtskyddsmedel, dels om inrättande av ett enhetligt tilläggsskydd kopplat till europeiska patent med enhetlig verkan. Avsikten är att öka harmoniseringen av nationella beslut och att skapa en enklare och billigare process.

- d) Rapporten för 2025 från nätverket av företrädare för små och medelstora företag till konkurrenskraftsrådet

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Informationspunkt

Ansvarigt statsråd: Ebba Busch

Förslagets innehåll: Nätverket av företrädare för små och medelstora företag avlägger årligen en rapport till Konkurrenskraftsrådet om tillståndet för EU:s små och medelstora företag samt om genomförandet av EU:s politik inom områden som berör deras verksamheter. Nätverket anger också sina prioriterade områden inför nästa år. För år 2026 kommer SME Envoy att fokusera på att minska administrativa bördor för SME:s, stärka SME:s roll i strategiska sektorer inklusive försvar och rymd, arbeta för att nästa fleråriga EU-budget ger konkreta finansieringsmöjligheter för SME:s tillväxt och produktivitet, främja AI-användning och datadrivna affärsmodeller samt utveckla ett ekosystem för start-ups och scale-ups.

- e) Det kommande ordförandeskapets arbetsprogram

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Informationspunkt

Ansvarigt statsråd: Ebba Busch

Förslagets innehåll: Det inkommande cypriotiska ordförandeskapet avser presentera sitt arbetsprogram för våren 2026.

Forskning

Lagstiftningsöverläggningar

7. Horisont Europa-paketet: ramprogrammet för forskning och innovation 2028–2034

- a) Ramprogrammet och dess regler för deltagande och spridning
- b) Särskilt program för genomförande av Horisont Europa

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Lägesrapport samt riktlinjedebatt

Ansvarigt statsråd: Lotta Edholm

Dokument: 11765/1/25 REV 1, 11749/25, 15959/25, 15962/25

Förslagets innehåll: Vid rådsmötet väntas ministrarna få en lägesrapport från ordförandeskapet om förhandlingarna om kommissionens förslag till nästa forsknings och innovationsprogram Horisont Europa i nästa MFF 2028–2034. Det väntas även en riktlinjedebatt om förslaget, med fokus på strategiska prioriteringar och partnerskap.

Förhandlingarna om Horisont Europa (2028–2034) inleddes i rådsarbetsgruppen för forskning i juli 2025 med avslut tidigast senare delen av 2027. Inledningsvis höll kommissionen presentationer av förslaget med möjlighet för medlemsstaterna att ställa frågor och lämna skriftliga synpunkter. Under hösten har artiklarna granskats i detalj, uppdelade i sex förhandlingsblock, och det danska ordförandeskapet har lagt fram reviderade texter baserat på medlemsstaternas kommentarer. Förhandlingarna rör bland annat styrning och medlemsstaternas roll i prioriteringsprocessen, förenkling av regler, forskningssäkerhet, hantering av dubbel användning och försvarsrelaterad forskning samt kopplingar till den nya Europeiska konkurrenskraftsfonden (EKF). Arbetet har nått viss mognad i delar som Excellent Science och Innovation, men flera strategiska frågor är fortfarande öppna. Principen är att inget är klart förrän allt är klart.

I underlaget till riktlinjedebatten som skickats ut av ordförande, uppmanas ministrarna diskutera strategiska prioriteringar med tydligt europeiskt

mervärde och vad som krävs för större partnerskap och europeiskt samarbete. I underlaget finns följande frågor:

1. Vilka forsknings- och innovationsprioriteringar med tydligt europeiskt mervärde behövs för att säkerställa starkt europeiskt ledarskap och gemensamma insatser bortom nationella intressen?
2. Vilka prioriteringar kräver EU-finansiering som drivkraft för att sätta långsiktiga strategiska mål och locka betydande privata investeringar genom större offentlig-privata partnerskap?

Förslag till svensk ståndpunkt: Regeringen föreslår att Sverige ska notera lägesrapporten.

Regeringen anser att programmet fortsatt bör främja högsta vetenskapliga kvalitet genom att excellens utgör det centrala urvalskriteriet. Resurser måste fördelas så att grundforskning, tillämpad forskning och innovation främjas. Satsningar på forskningsinfrastrukturer av högsta kvalitet, effektiv administration och inkluderande processer är avgörande för brett deltagande.

Regeringen understryker vikten av att främja vetenskapsdiplomati genom internationella samarbeten som bygger tillit och stärker Europas roll globalt. Horisont Europa ska bidra med lösningar för hela samhället och verka för långsiktig hållbarhet, resiliens och innovation.

Regeringen ser generellt positivt på att samla flera EU-program i ett ramverk, samtidigt som en separat forskningsbudget bibehålls för Horisont Europa i ett separat program. Regeringen anser att överlapp mellan olika EU-program ska undvikas genom ändamålsenlig styrning och att Horisont Europa fortsatt präglas av excellens. Det är angeläget att EU:s medlemsländer ges vederbörligt inflytande över arbetsprogrammen inom Horisont Europa, vilket underlättar effektiv samverkan mellan europeiska och nationella och regionala forskningssatsningar och att fler svenska aktörer ges goda förutsättningar att delta

Regeringen anser att det är viktigt att tillgodose en effektiv samordning mellan konkurrenskraftsfonden och andra EU-program. Kopplingen mellan konkurrenskraftsfonden och Horisont Europa behöver analyseras vidare, bl.a. när det gäller att hantera projekt med fokus på försvar.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: Överläggning om förslaget till Horisont Europa ägde rum i utbildningsutskottet den 16 september 2025, samt gavs information den 25 november 2025. Samråd i EUN ägde rum den 26 september.

Faktapromemoria: 2025/26:FPM19

Fortsatt behandling av ärendet: Förslaget förhandlas i Konkurrenskraftsrådet, forskning.

Icke lagstiftande verksamhet

8. Förslag till ändring av rådets förordning om EuroHPC

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Anta en allmän riktlinje

Ansvarigt statsråd: Lotta Edholm

Dokument: 15977/25

Förslagets innehåll: Förslaget till ändring av EuroHPC-förordningen syftar till att stärka EU:s kapacitet inom avancerad beräkningsinfrastruktur genom två huvudspår: etablering av storskaliga AI Gigafabriker för träning och drift av mycket stora AI-modeller samt en utvidgning av EuroHPC-mandatet till att omfatta bredare utveckling och tillämpning av kvantteknik. Förslaget motiveras av snabba tekniska framsteg och av ambitionen att säkerställa europeisk konkurrenskraft, forskningskapacitet och strategisk autonomi inom både AI och kvantteknik.

AI-gigafabriker definieras som stora, integrerade anläggningar med AI-optimerad beräkningskapacitet, datacenterinfrastruktur, säkra användarmiljöer och miljö- och energihantering. De ska etableras och drivas av konsortier som ingår avtal med EuroHPC. Förslaget innehåller bestämmelser om ägande, drift, säkerhet, tillgångsregler och överlåtelse/avveckling, samt krav på värdestatsåtaganden och formell styrning.

För att etablera AI-gigafabriker föreslås en ökad insats av unionen med finansiering från flera EU-program, nämligen Horisont Europa, Fonden för

det sammanlänkade Europa och Digitala Europa. Dessa, men även andra program, ska kunna bidra med medel till målbilden för EuroHPC om det finns sådant budgetutrymme. Unionens bidrag ska täcka en andel av investeringarna med krav på motsvarande åtaganden från medlemsländer och privata parter. EuroHPC föreslås ha rättigheter att använda fabrikerna motsvarande det värde som det finansiella bidraget. Samma gäller för det eller de värdland/värdländer som bidrar med etableringsbidrag.

EuroHPC-mandatet utvidgas också för att täcka förutsättningar för kvantteknik inom strategiska områden för unionen såsom beräkning, kommunikation, metrologi med mera. Syftet är att underlätta att forskning kommer till industriell användning ("lab-to-fab"), stötta kommersialisering, standardisering, interoperabilitet och utveckling av ledande marknader. Förslaget innehåller också åtgärder för kompetensuppbyggnad, internationellt samarbete och särskilda insatser för färdplaner, leverantörskedjor och säkerhet.

Förslag till svensk ståndpunkt: Sverige välkomnar initiativet som strategiskt viktigt för EU.

Sverige har särskilt goda förutsättningar för datacenter utifrån bland annat tillgången till fossilfri energi, digital kapacitet och robust digital infrastruktur, samt dokumenterad kompetens och förmåga att bygga datacenter. Dessa faktorer kan möjliggöra etablering av ytterligare AI-relaterade satsningar och kan bidra till att attrahera internationella investeringar.

Regeringen anser att samtliga större satsningar kopplat till EuroHPC bör analyseras avseende transparens, finansiering och rollfördelning mellan forskning, industri och infrastruktur. Vidare att AI-gigafabriker inte bör försörjas med fossila energikällor. Bedömningen av ansökningar om sådan etablering bör därför väga in anläggningars klimatpåverkan och EU:s Fit for 55 agenda.

Regeringen förespråkar att bedömningsprocessen för AI-gigafabriker inkluderar uppföljningsbara mål, oberoende utvärdering, tydliga beskrivningar av storleken och möjliga placeringar av anläggningarna utifrån tillgänglig elektrisk infrastruktur och tillgänglig energi samt att beslut om finansiering grundas på objektiva och transparenta konsekvensanalyser.

Utgiftsdrivande åtgärder på EU-budgeten behöver finansieras genom omprioriteringar i den fleråriga budgetramen (MFF). Regeringen noterar att budgetära omprioriteringar aviseras i förslaget med upp till 1 600 miljoner euro från ramprogrammet för forskning och innovation, Horisont Europa, 2 142 miljoner från programmet för det digitala europa, och 320 miljoner från fonden för det sammanlänkade Europa för att finansiera AI-gigafabriker. För Sverige är det högsta prioritet att säkerställa att excellens är grunden i ramprogrammet och att maximera budgetnyttan för detta. EU:s internationella konkurrenskraft ska stärkas genom att allokera budgetmedlen med ett ständigt fokus på excellens i alla forsknings- och innovationsinitiativ. Detta inkluderar att förhindra att budget från Horisont Europa används för annat än forskning och innovation. Omfördelning av medel till nya initiativ, såsom AI Gigafabriker, bör endast ske efter att det finns tydlig evidens för vetenskapligt och samhällsligt värde.

Regeringen anser att den allmänna inriktningen av ändringen av förordningen av EuroHPC kan antas.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: Information om förslaget till EuroHPC gavs i utbildningsutskottet den 16 september 2025. En överläggning ägde rum den 25 november 2025.

Faktapromemoria: -

Fortsatt behandling av ärendet: -

Rymd

Lagstiftningsöverläggningar

9. Förslag till förordning om säkerhet, resiliens och hållbarhet i rymdverksamhet i unionen (EU:s rymdförordning)

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Lägesrapport samt riktlinjedebatt

Ansvarigt statsråd: Lotta Edholm

Dokument: 10935/25 + ADD 1

Förslagets innehåll: Vid rådsmötet väntas ministrarna få en lägesuppdatering från ordförandeskapet om förhandlingarna om kommissionens förslag till en rymdförordning. Det väntas även en riktlinjedebatt om förslaget, med fokus på styrkor och utmaningar i förslaget och vägledning för vidare förhandlingar.

Förhandlingarna om förslaget till en rymdförordning påbörjades i rådsarbetsgruppen för rymdfrågor i juli 2025 och förväntas avslutas under 2026. Rådsarbetsgruppen för rymd har sammanträtt tre gånger för att diskutera konsekvensbedömningen och sjutton gånger för att diskutera förslaget. Bland dessa bjöds den horisontella arbetsgruppen för cyberfrågor in vid fyra tillfällen för att diskutera den del av förslaget som rör motståndskraft. Det danska ordförandeskapet tog även initiativ till att, i samarbete med kommissionen, organisera två workshoppar om de mest tekniska ämnena (säkerhet och tjänster i omloppsbana). De inledande förhandlingarna präglades av presentationer av förslaget av kommissionen med möjlighet för medlemsstaterna att ställa frågor och lämna kommentarer. Under förhandlingstillfällena under senare delen av hösten har medlemsstaterna kunnat ge synpunkter på samtliga delar av förslaget.

Underlaget till riktlinjedebatten som skickats ut av ordförande, innehåller två frågor som ministrarna uppmanas diskutera.

1. Vilka delar av förslaget är mest betydelsefulla för att hantera de utmaningar som rymdlagen syftar till att övervinna?

2. Vilka delar av förslaget behöver särskilt ytterligare förtydligas och utvecklas för att förhandlingarna ska kunna gå vidare?

Syftet med diskussionen är att identifiera styrkor och utmaningar i förslaget för att ge vägledning för de fortsatta förhandlingarna.

Förslag till svensk ståndpunkt: Regeringen föreslår att Sverige ska notera lägesrapporten.

Regeringen är positiv till förslagets målsättning att öka konkurrenskraften, säkerheten, resiliensen och hållbarheten för rymdverksamhet i EU.

Regeringen är dock inte övertygad om att förslaget i den föreslagna utformningen kommer att leda till det. Regeringen är inte heller övertygad om att det finns hinder för den inre marknaden som motiverar förslaget. Initiativ på EU-nivå behöver bevara utrymmet för nationellt självbestämmande över hur och när tillstånd för rymdverksamhet beviljas eftersom det är en förutsättning för medlemsstaternas ansvar enligt folkrättsliga åtaganden (som FN:s rymdfördrag). En reglering på EU-nivå av rymdverksamheten som värnar medlemsstaternas självbestämmande, bör bestå av ett enkelt och effektivt regelverk som inte medför ökad administrativ börda för offentliga och privata aktörer, samtidigt som konkurrenskraft, teknisk kapacitetsuppbyggnad, innovation, säkerhet, resiliens och hållbarhet inom rymdsektorn främjas. Strukturer för tillsyn och förvaltningsmodell ska vara enkla. Regeringen betonar att frivilliga samarbeten bör prioriteras som metod (t.ex. genom rymdmärkning) för att främja en europeisk inre marknad och Europa i ett globalt perspektiv, vilket också kan skapa möjligheter för Esranges utveckling.

Genom att fokusera på stöd- och stimulansåtgärder i stället för bindande regler kan offentliga och privata investeringar stimuleras. Förslaget till förordning riskerar att motverka förenkling och hindra samarbete inom EU och med internationella partners.

EU:s oberoende tillträde till rymden är av strategisk vikt. Rymdbasen Esrange är en unik resurs som bidrar till EU:s oberoende tillträde till rymden och dess position ska värnas och dess utveckling ska främjas.

Rymdförordningen får inte begränsa Svenska rymdaktiebolagets (SSC) verksamhets- och utvecklingsmöjligheter som till exempel samarbete med tredjeländer eller SSC:s förutsättningar att bedriva verksamhet som omfattar militära ändamål. Regeringen framhåller också vikten av att existerande

expertis och strukturer inom ESA utnyttjas, för att minimera risken för dubbelstrukturer, ökad administration, försvårande av samarbete eller uppbyggnad av sådant som redan idag existerar och fungerar väl via ESA.

Kommissionen motiverar förslaget sektorspecifika cybersäkerhetslagstiftning för rymdområdet med att nuvarande cybersäkerhetslagstiftning såsom NIS2-direktivet inte är applicerbar på alla delar och aktörer inom rymdsektorn. NIS2 gäller i dagsläget för markbaserad rymdinfrastruktur. På en generell nivå, anser regeringen att horisontell cybersäkerhetslagstiftning som NIS2 är att föredra framför en utveckling av sektorspecifika regleringar. Detta för att undvika risken för överlappning, onödiga kostnader och administrativa bördor. Regeringen anser att det är problematiskt att reglera krav om åtgärder för att skydda nätverks- och informationssystem i flera olika EU-rättsakter. För detta talar också med styrka det uppenbara behovet av att all ny EU-reglering utformas i enlighet med unionens brett upplagda generella förenklingsarbete för att främja EU:s konkurrenskraft och specifikt vad gäller det digitala området.

Regeringen välkomnar att förslaget beaktar medlemsstaternas ansvar gällande nationell säkerhet. Som andra åtgärder som är nödvändiga för den nationella säkerheten kan medlemsstaternas möjlighet till användning av rymdtillgångar för nationell säkerhet och försvar inte begränsas, oavsett ägarskap av rymdinfrastrukturen. Regeringen anser vidare att nya regler inte får begränsa Sveriges handlingsfrihet i rymdfrågor och inte förhindra eller försvåra för våra åtaganden som Natoallierad annat än vad som är nödvändigt.

Regeringen motsätter sig förslag som är budgetexpansiva. Förslag om mer medel till området bör finansieras genom omprioriteringar inom EU:s budget. Sverige anser att det är viktigt att inte föregripa kommande förhandlingar om EU:s långsiktiga finansiella ramverk.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: Överläggning om förslaget till rymdförordning ägde rum i utbildningsutskottet den 16 september 2025, samt information till utbildningsutskottet den 25 november 2025.

Faktapromemoria: 2024/25:FPM62

Fortsatt behandling av ärendet: Förslaget förhandlas i Konkurrenskraftsrådet, rymd.

10. Övriga punkter

Forskning

a) Det kommande ordförandeskapets arbetsprogram

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Information tillhandahållen av Cypern

Ansvarigt statsråd: Lotta Edholm

Innehåll: Den cypriotiska delegationen kommer rapportera om evenemang och aktiviteter under Cyperns ordförandeskap.

Ansvarigt statsråd: Lotta Edholm

Rymd

b) Det kommande ordförandeskapets arbetsprogram

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Information tillhandahållen av Cypern

Ansvarigt statsråd: Lotta Edholm

Innehåll: Den cypriotiska delegationen kommer rapportera om evenemang och aktiviteter under Cyperns ordförandeskap.

c) Presentation om ESA:s ministerråd

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Information tillhandahållen av European Space Agency (ESA).

Ansvarigt statsråd: Lotta Edholm

Innehåll: ESA kommer informera om ESA ministermötet den 25 november 2025.